

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 213.

De coöperatieve stoomzuivelfabriek »De Hoop'', voor Olterterp en omstreken, te Olterterp.

Heden, den vierden Maart achttienhonderd drie en negentig, compareerden voor mij Klaas Keuning, notaris te Beetsterzwaag, arrondissement Heerenveen, provincie Friesland, in tegenwoordigheid van na te noemen twee getuigen:

de heeren Watze Hessels Bierma te Oudebildtziyl, Siebe Brouwer en Roel Meijer, beiden te Olterterp, Bastiaan Markus Aardema, Sjoerd Jelles Mulder en Taeke Kornelis Rinsma; de drie laatsten te Ureterp woonachtig;

allen van beroep landbouwers.

Voor zichzelf en als gemachtigden van:

Jan Geeuwkes Sijtzema, boer, onder Dragten;

Bareld van der Meer, landbouwer, te Ureterp;

Wimke Jeens Wiering, weduwe Kornelis Wobbles Rinsma, boerin, aldaar;

Theunis Poppinga, landbouwer, te Beets;

Jacob Ubeles Veenland, landbouwer, onder Dragten;

Sipke Durkz, landbouwer, aldaar;

Harm Tjeerds Harmsma, koemelker, aldaar;

Haaije Annes Jongsma, koemelker, te Olterterp;

Ritske en Jan de Boer, boeren, aldaar;

Libbe Jans Bosma, boer, onder Ureterp;

Klaas Riekeles Kalsbeek Iest, boer, aldaar;

Jelke Tjeerds Wijnsma, boer, aldaar;

Rhonus Huisma, boer, aldaar;

Libbe Huisma, koemelker, onder Dragten;

Andries Hommes Geertsma, van boerenbedrijf, onder Ureterp;

Jan Roersma, boer, te Olterterp;

Wabe Grupstra, kastelein, aldaar;

Ridzert en Eize Meijer, boeren, aldaar;

Harke Simons van Linde, boer, aldaar;

Oene Fokkes de Boer, boer, aldaar;

Harke Tjeerds Wijnsma, boer, aldaar;

Brand Brandsma, koemelker, aldaar;

Jan Ates Reitsma, boer, aldaar:

Aaltje Durks Bakker, weduwe Jelle Jans Mulder, boerin, te Ureterp;

Fokke Jans Siersma, boer, aldaar;

Bauke Wiebes Mulder, boer, aldaar;

Meine Jelsma, boer, aldaar;

Roel Sijtzes Uithof, boer, aldaar;

Hans Tjeerds de Jong, boer, aldaar;

Jelke Annes Jongsma, boer, te Olterterp;

Johannes Petrus Arends, boër, onder Dragten;
Rommert Lammerts Postma, boer, onder Ureterp;
Gerrit Jan van Wely, kastelein, te Olterterp;
Atze Hommes Dijkstra, boer, onder Dragten;
Jan Sietzes van der Heide, koemelker, te Kortehebben;
Geeuwke Sietzes van der Heide, van boerenbedrijf, onder Ureterp;
Willem Sjrks van den Burg, boer, te Ureterp;
Bouwe Siegers Fokkema, koemelker, te Kortehebben;
Okke Wybes van den Berg, boer, onder Dragten;
Libbe van der Kooi, kastelein, aldaar;
Sjoerd Fokkes Brandsma, boer, onder Ureterp;
Hans Nieuwland, boer, aldaar;
Marten Martinus Harmsma, koemelker, te Olterterp;
Hendrik Brouwer, van boerenbedrijf, onder Heerenveen;
Johannes de Boer, boer, onder Dragten.

Zijnde de machtiging verstrekt bij onderhandsche volmacht vertee-
kend den achttienden Februari jongstleden en volgende dagen, welke
volmacht, na door de respectieve lasthebbers in tegenwoordigheid van
mij notaris en van de nagenoemde getuigen te zijn voor echt erkend,
en ten blijke daarvan door allen geteekend, aan deze akte is vastgehecht.

De comparanten, zoo voor zich als in hunne gezegde hoedanigheid,
verklaarden bij deze akte op te richten eene coöperatieve vereeniging
onder den naam van: *Coöperatieve stoomzuivelfabriek »de Hoop", voor
Olterterp en omstreken, gevestigd te Olterterp.*

En zulks op de volgende voorwaarden:

Naam. Zetel. Doel.

Artikel een. De vereeniging is gevestigd te Olterterp, gemeente
Opsterland, ten behoeve van veehouders te Olterterp en omstreken,
onder den naam van *Coöperatieve stoomzuivelfabriek »de Hoop".*

Het domicilie der vereeniging en van al hare leden is ten kantore
der vereeniging te Olterterp.

Artikel twee. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivel-
bereiding, door de exploitatie eener stoomzuivelfabriek, en den ver-
koop van de te verkrijgen producten.

Artikel drie. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene
stoomzuivelfabriek op door haar in eigendom of erfpacht aan te nemen
grond te Olterterp, en verbinden zich de leden om aan deze fabriek
op door het bestuur te bepalen tijd en plaats ter bereiding te leveren
alle melk van het rundvee der boerderij, bij ieder hunner in gebruik,
met uitzondering alleen van die, welke zij voor eigen huishoudelijk
gebruik benodigd zijn.

Met opzicht tot den deelgerechtigde Watze Hessels Bierma bestaat
de in dit artikel bepaalde verplichting alleen opzichts de melk van
het rundvee zijner boerderij gevestigd te Zuid-Dragten.

Artikel vier. De vereeniging verkoopt de verkregen producten en
verdeelt de zuivere opbrengst onder de leden, naar verhouding der
door elk geleverde melk, berekend per liter of per kilogram zooals nader
bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald.

Artikel vijf. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de verkoopprijs der producten na aftrek van het benoodigde geld tot vorming van de kas der vereeniging, tot aflossing, en betaling der rente van het stichtingskapitaal en tot bestrijding van alle verdere onkosten.

Wekelijks wordt een voorschot uitbetaald, op de geleverde melk; eens per maand heeft eene volledige uitbetaling plaats naar het vetgehalte der melk van ieder leverancier.

Artikel zes. Wanneer daarvoor de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van anderen, geen leden der vereeniging, ter bereiding worden aangekocht.

Duur.

Artikel zeven. De vereeniging wordt, behoudens verlenging, opgericht voor den tijd van vijf en twintig jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel acht. Het dienstjaar vangt aan en eindigt op den twaalfden Mei des middags twaalf uren.

Geldmiddelen.

Artikel negen. Het kapitaal benoodigd tot de stichting van het fabrieksgebouw met machines en toebehooren, de gereedschappen en zoo voorts, zal worden gevonden als volgt:

1. Ieder lid betaalt vijf gulden inleg per aangegeven koe;
2. De vereeniging tracht geld ter leen te krijgen tegen uitgifte van schuldbewijzen groot vijfhonderd gulden, rentende hoogstens vier een-tweede procent in het jaar, voor de terugbetaling waarvan de leden hoofdelijk, onder afstand van het voorrecht van schuldverdeeling, verbonden zijn.

Het geleende kapitaal zal in twintig jaren worden afgelost, beginnende met het afgelopen tweede boekjaar waarin de fabriek in werking is, waartoe jaarlijks een twintigste gedeelte met de verschenen rente uit de kas der vereeniging zal worden beschikbaar gesteld.

Artikel tien. Er wordt een reservekapitaal gevormd waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens honderd gulden als vaste post van uitgaaf zal worden aangebracht, totdat dit fonds met inbegrip van de door belegging te verkrijgen revenuën, een bedrag van vijftienhonderd gulden heeft bereikt. Daaruit zullen de terug-gaven geschieden, bedoeld bij artikel zeventien, benevens de buitengewone onkosten die onverhoopt mochten worden vereischt.

Ingeval dit fonds daardoor tot beneden vijftienhonderd gulden daalt, zal weder tot aanvulling overeenkomstig het eerste lid van dit artikel moeten worden overgegaan.

Overtreft eene noodzakelijk te doene uitgave het reservefonds, dan kan eene leening tot dekking van het tekort worden aangegaan, onder voorwaarden door de leden te bepalen.

Het jaarlijksch bedrag van honderd gulden tot vorming van het reservefonds kan bij besluit der leden worden verhoogd.

Artikel elf. Op de rekening der vereeniging worden, behalve gemelde termijnen van aflossing der aan te gane geldleeningen met de renten, in uitgaaf gebracht:

De belooning van het dienstbaar personeel, het benoogde voor onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de kosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel twaalf. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden, worden bepaald, behoudens ieders solidaire aansprakelijkheid voor de bij artikel negen bedoelde te leenen som, naar de verhouding van de geleverde hoeveelheid melk.

Lidmaatschap.

Artikel dertien. Leden der vereeniging zijn de oprichters, en zij die later als zoodanig mogen worden aangenomen.

Artikel veertien. Tot leden der vereeniging worden toegelaten veehouders en veehouderessen in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten, die zich verbinden den vorenstaanden inleg te betalen.

Artikel vijftien. Wie als lid wenscht te worden aangenomen, richt daartoe een schriftelijk verzoek aan het bestuur.

Het bestuur beslist over de toelating en geeft hiervan binnen veertien dagen na ontvangst van het verzoek schriftelijk kennis.

Artikel zestien. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen, met goedkeuring der leden, den overledene als zoodanig opvolgen. Zij geven, zoo mogelijk binnen eene maand na het overlijden, hunnen wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Artikel zeventien. Die om geldige redenen genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt zijn gestorten inleg en zijn aandeel in het reservefonds terug, benevens veertig procent van het bedrag dat, ter oorzaak der melkleverantie door het uittredend lid, op het kapitaal is afgelost.

Artikel achttien. Als geldige redenen van uittreding worden beschouwd:

1. overlijden;
2. het geheel opheffen van het bedrijf als veehouder;
3. vertrek naar elders, waardoor de onmogelijkheid bestaat de melk versch aan de fabriek te leveren.

De verdere geldigheid wordt ter beoordeeling en beslissing aan de leden overgelaten.

Artikel negentien. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden, geeft daarvan minstens drie maanden vóór den afloop van het dienstjaar, schriftelijk kennis aan het bestuur, met opgaaf zijner motieven.

Artikel twintig. Zij die volgens het oordeel der leden zonder geldige redenen uit de vereeniging treden, verbeuren hunnen inleg alsmede de verdere voordeelen, en vervallen in eene boete van vijf gulden per koe, van het getal koeien, welke zij gemiddeld voor de melklevering hebben aangegeven, bovendien blijven zij aansprakelijk voor de solidaire borgstelling, totdat de schulden op de fabriek zijn afbetaald.

Artikel een en twintig. Elk lid kan, wegens overtreding der statuten of van het huishoudelijk reglement of wegens oneerlijke handelingen, door de leden, op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van zijn lidmaatschap vervallen worden verklaard.

Het daartoe strekkende voorstel moet op de oproepingsbriefjes vermeld zijn, en voor de aanneming wordt twee/derde der stemmen der aanwezige leden vereischt.

Het getal ter vergadering aanwezige leden mag niet minder zijn dan twee/derde van al de leden.

Komen er minder op, dan wordt geen besluit genomen en het voorstel verdaagd tot eene volgende vergadering, in welke door de alsdan aanwezig zijnde leden wordt beslist, waarvan ook twee/derde gedeelte van de stemmen vóór het voorstel moeten wezen.

Op personen in dit artikel bedoeld, is van toepassing het bepaalde bij artikel twintig ten aanzien van uittreling der leden zonder geldig motief.

Artikel twee en twintig. Met goedkeuring der leden kan het lidmaatschap van een der leden met alle rechten en verplichtingen worden overgedragen aan een ander, die dan geacht wordt in de plaats van zoodanig lid te zijn getreden.

Artikel drie en twintig. Leden die door eenig tijdvak, om door het bestuur gebillijkte redenen, verstoken zijn van de gelegenheid om melk te leveren, behouden hunne verkregen rechten.

Bestuur, beheer en toezicht.

Artikel vier en twintig. Het bestuur der vereeniging bestaat uit vijf leden, waarvan, behoudens het voorschrift der wet, jaarlijks één af-treedt, die herkiesbaar is.

Zij worden gekozen uit en door de leden. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, secretaris en penningmeester en regelt de werkzaamheden bij huishoudelijk reglement.

De betrekking van secretaris kan ook aan iemand buiten het bestuur worden opgedragen.

Artikel vijf en twintig. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie en het onderhoud der fabriek cum annexis betreft. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel zes en twintig. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een speciaal daarvoor aan te wijzen persoon, die tevens met de boekhouding zal zijn belast. Hij is ondergeschikt aan het bestuur dat zijne instructie vaststelt; hij wordt door de leden tegen een bepaald salaris, tot weder-opzegging toe, benoemd.

Artikel zeven en twintig. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door drie commissarissen, in de algemeene vergadering uit de leden te benoemen. Behoudens het bij de wet bepaalde, treedt een hunner jaarlijks af, doch is de eerste maal niet herkiesbaar.

Vergadering, rekening en verantwoording.

Artikel acht en twintig. Jaarlijks, in de maanden Juni en December, wordt eene algemeene vergadering gehouden, waarin de belangen der

vereeniging worden behandeld, en liquidatie wordt gehouden over het afgelopen halfjaar.

Buiten de benoemingen van bestuurders en commissarissen is de vergadering in Juni bestemd tot het doen van rekening en verantwoording van den penningmeester over het afgelopen dienstjaar. Commissarissen, bedoeld in artikel zeven en twintig, onderzoeken vooraf de rekeningen en brengen dan omtrent hunne bevinding verslag uit met advies tot vaststelling der rekening met of zonder verandering.

Het bestuur stelt hun minstens tien dagen vóór de algemeene vergadering de rekening met bescheiden ter hand, en zullen deze stukken gedurende die dagen ten kantore der fabriek, voor de belanghebbenden liggen ter inzage.

De goedkeuring der vergadering strekt het bestuur tot finale kwijting en décharge van zijn beheer.

Artikel negen en twintig. Het bestuur belegt voorts zoo dikwijls vergaderingen, als het dat in het belang der vereeniging noodig acht, en binnen veertien dagen, wanneer dit door minstens een-vijfde der leden noodig wordt geacht; in dit geval geven de leden hiervan schriftelijk kennis aan den voorzitter, met opgave van de redenen.

Artikel dertig. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens acht dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij convocatiebiljetten, waarop de punten van behandeling zijn vermeld.

Stemrecht.

Artikel een en dertig. De leden stemmen naar den volgenden maatstaf der aangegeven koeien, te weten:

Elk vijftal aangegeven koeien geeft recht op ééne stem tot een maximum van vier stemmen; zij die minder dan vijf koeien hebben aangegeven, hebben recht op ééne stem.

Over zaken stemt men mondeling, over personen bij ongeteekende briefjes; staken de stemmen over eenig voorstel dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen.

Is die meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft deze geen vereischte meerderheid dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of, indien meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, zal tusschen hen allen werden gestemd.

Tusschen de twee, die bij deze stemming de meeste stemmen verkrijgen, zal eene volgende stemming plaats hebben, en is degene die de meeste stemmen erlangt, de benoemde, en krijgt ieder een gelijk aantal stemmen, dan beslist het lot.

De deelgerechtigden kunnen zich in vergaderingen en bij stemmingen doen vertegenwoordigen door een schriftelijk gevolmachtigde, die een meerderjarige manspersoon moet zijn, en verder ten genoegen van het bestuur. Een volmacht mag niet meer dan een deelgerechtigde vertegenwoordigen.

Artikel twee en dertig. Van het verhandelde in de vergaderingen wordt door een secretaris aantekening gehouden. Deze worden in de eerstvolgende vergadering voorgelezen, en, na goedkeuring, door den voorzitter en hem geteekend.

Artikel drie en dertig. Dadelijk na de aflossing der schuld, in artikel negen, nummer twee bedoeld, worden de statuten herzien.

Artikel vier en dertig. Geen voorstel tot wijziging wordt in overweging genomen, dan alleen wanneer dit op het convocatiebiljet voorkomt en minstens twee-derde der leden tegenwoordig zijn in de vergadering. Tot aanneming wordt drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt.

Moet wegens het onvoldoende aantal der tegenwoordige leden de beslissing worden uitgesteld, dan wordt het voorstel in de eerstvolgende vergadering behandeld, ook al zijn er minder dan twee-derde der leden tegenwoordig.

Ontbinding.

Artikel vijf en dertig. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen overgegaan wanneer twee-derde der leden daartoe besluit.

Slotbepalingen.

Artikel zes en dertig. Bij huishoudelijk reglement, door de leden vast te stellen, worden de bijzonderheden van beheer en exploitatie der fabriek nader geregeld en de strafbepalingen op het niet nakomen der verplichting van de leden vastgesteld.

Artikel zeven en dertig. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement, wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op eene vergadering der leden, die alsdan beslist in het hoogste ressort.

Waarvan akte.

Gedaan en verleden te Olterterp in het Witte Huis bij van Wely, op dato voorschreven, in tegenwoordigheid van Jan van der Vegt, zaakgelastigde, te Beetsterzwaag en Alle van den Berg, opzichter, te Olterterp, als getuigen, evenals de verschenen personen aan mij notaris bekend.

En is deze akte onmiddellijk na voorlezing onderteekeend door de comparanten, de getuigen en mij notaris.

(Geteekeend:) W. H. Bierma, S. Brouwer, R. Meijer, B. M. Aardema, S. J. Mulder, T. K. Rinsma; J. v. d. Vegt, A. J. v. d. Berg, K. Keuning.

Geregistreerd te Beetsterzwaag zes Maart 1800 drie en negentig, deel 83, folio 66 verso, vak 4; vier bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent (f 1,20). De ontvanger, (geteekeend:) *Koomans.*